

Andreas Mogensen

Onsdag d. 27. april 2016 var der foredrag ved Bent Tvermose. Aftenens emne var Andreas Mogensens tur i rummet.

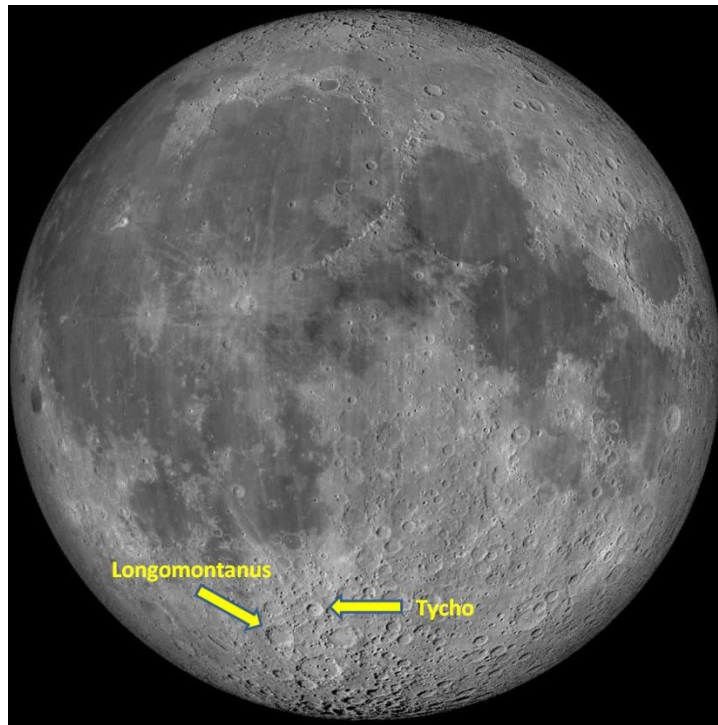

Bent Tvermose var med til at stifte Midtjysk Astronomiforening for snart 20 år siden og har gennem hele perioden med foreningens medlemsblad *Kometen* varetaget funktionen som redaktør for bladet.

Bent fortalte, at interessen for astronomi går tilbage til barndommen, hvor han tyggede sig igennem pakker af Dandy-tyggegummi for at få samlet alle billeder til mappen "Struggle for the Universe", og i skolen skrev Bent opgaver om astronomiske emner - bl.a. en opgave om "Månen".

Bent er i dag folkeskolelærer i Ikast, men er fornylig flyttet til Lomborg ved Lemvig. Og i den anledning benyttede han lejligheden til at erindre om Christen Sørensen Lomborg (Longomontanus). Longomontanus levede fra 1562 til 1647 og havde et meget begivenhedsrigt liv bl.a. som matematisk assistent for Tycho Brahe, rektor ved Viborg Katedral, forfatter til hovedværket "Astronomia Danica", af Chr. IV udnævnt som ansvarlig for astronomidelen på Rundetårn, første professor i astronomi ved Københavns Universitet, hvor han også senere blev professor i matematik.

I Lomborg har man rejst en mindesten over bysbarnet og på månen bærer et krater i dag navnet Longomontanus. Krateret ligger ikke langt fra et andet krater - opkaldt efter Tycho Brahe.

Aftenens emne var som tidligere nævnt Andreas Mogensens tur i rummet og Bent fortalte om Andreas Mogensens uddannelsesmæssige baggrund og karriere indtil han sammen med kun 5 andre slap gennem nåleøjet til astronautuddannelsen ved ESA i 2009.

Den internationale rumstation ISS afløste de tidligere rumstationer Mir (USSR) og Skylab (USA). Opbygningen af ISS blev påbegyndt i 1998 og må vel betegnes som "verdens dyreste byggeprojekt" – til gengæld er den international, med alt hvad det medfører af internationalt samarbejde og forståelse. Rusland, Japan, USA, Canada og Europa er alle med i projektet.

Den gradvise opbygning af rumstationen frem til nutiden blev illustreret med videoklip. Europa har modul nr. 7 - Columbus-modulet og det var her Andreas Mogensen kom til bo og arbejde under opholdet på rumstationen.

ISS befinder sig i en bane ca. 400 km over jorden og flyver med en fart på omkring 28.000 km/t, hvilket svarer til, at ISS gennemfører ca. 15.7 omgange om jorden hvert døgn. På bl.a. www.planetarium.dk kan man finde informationer om ISS's passage på himlen over Danmark. ISS kan ses fra jorden efter mørkets frembrud, når solens stråler i korte tidsrum (minutter) reflekteres fra rumstationen. På www.esa.int kan man desuden finde flere informationer om de forskellige ISS missioner.

D. 2. september 2015 var det så blevet Andreas Mogensens tur til at blive skudt af sted med Soyuz-raketten. Opsendelsen foregik fra Bajkonur i Kasakhstan sammen med to andre kosmonauter - russernes betegnelse for astronauter. De to andre kosmonauter var Volkov (anden generations kosmonaut fra Rusland med erfaring fra tidligere ophold i rummet) og Aimbetov (fra Kasakhstan og lige som Andreas Mogensen debutant i rummet). Aimbetov kom med i stedet for sangerinden Sarah Brightman, som oprindeligt var tiltænkt pladsen, men meldte afbud da opsendelsen nærmede sig.

Turen i rummet blev illustreret med videoklip fra opsendelsen, ankomsten til rumstationen, pressekonferencer fra rumstationen samt landingen i Kasakhstan og den efterfølgende audiens hos dronningen.

Andreas Mogensen var travlt beskæftiget med forskellige opgaver under opholdet i Columbusmodulet – bl.a. skulle han forsøge at fjernstyre en robot i Holland (med mm-præcision), teste vandrensningsudstyr (aquaporiner), udføre forskellige fysiologiforsøg, fotografere lyn i den øvre atmosfære (fra Cupola-modulet med udsigt til jorden) og der blev da også tid til at tage et flot billede af et "skyfrit" Danmark. Billedet er taget netop på det tidspunkt, hvor store grupper af flygtninge var på vej op gennem landet, hvilket selvfølgelig ikke kan ses på billedet.

Der blev også tid til hygge og samvær med de andre på rumstationen. Andreas havde medbragt en menu, hvor desserten (spacerocks) indeholdt indbagte papirbeskeder fra familiemedlemmer på jorden – det skulle efter sigende have vakt stor lykke.

Tiden vil vise, om vi får Andreas Mogensen at se i rummet igen. Foreløbig kan vi vist melde: "Mission completed"!!

Foredraget blev afsluttet med en optagelse af den canadiske astronaut Chris

Hadfields glimrende version af David Bowies "Space Oddity" optaget i vægtløs tilstand på rumstationen. Find den evt. selv på youtube, hvis du ikke var så heldig at være til stede og høre Bent Tvermoses foredrag !

Jean Laursen